

05.03.2025
KSL/37/03.01.00/2025

Pihtiputaan kunta
pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 3.2.2025

LAUSUNTO PIHTIPUTAAN KANGASJÄRVEN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Tuulivoimaosayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa Kangasjärven tuulivoimahankealueelle Pihtiputaan kuntaan enimmillään 47 tuulivoimalan rakentaminen. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m ja kokonaisteho enintään 10 MW. Osayleiskaavan laatiminen liittyy vireillä olevaan, kokonaisuudessaan noin 10 600 hehtaarin Kangasjärven tuulivoimahankkeeseen, joka sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa Pyhäjärven kuntaan, Pohjois-Savon maakunnassa Keiteleen kuntaan ja kahtena erillisenä alueena Keski-Suomen maakunnassa Pihtiputaan kuntaan. Pihtiputaan pohjoisempi alue rajoittuu Pyhäjärven ja Keiteleen kunnanrajoihin. Eteläisempi alue rajautuu koillisessa Keiteleen kunnanrajaan. Pihtiputaan alueet ovat OAS:n mukaan yhteensä noin 3900 hehtaaria.

Kangasjärven tuulivoimahankkeen YVA-arviointi kattaa koko hankealueen kolmessa maakunnassa ja kunnassa. Pihtiputaan ja Keiteleen kuntien osalta kaavoituksen tavoitteena on edetä samanaikaisesti YVA-arvioinnin kanssa eri prosesseina. YVA-ohjelma on nähtävillä samaan aikaan Pihtiputaan Kangasjärven tuulivoimaosayleiskaavan OAS:n kanssa. YVA-arvioinnin selvityksiä ja vaikutusten arviointia hyödynnetään kaavoituksessa. YVA-ohjelman mukaan nollavaihtoehdon lisäksi tutkitaan VE1, yhteensä 111 voimalaa ja VE 2, yhteensä 71 voimalaa. Pihtiputaan pohjoisemmalle alueelle sijoittuvat VE1 mukaan voimalat 37-67 ja eteläisemmälle alueelle voimalat 93-111, ja VE2 mukaan voimalat 23-42 pohjoisemmalle ja 59-71 eteläisemmälle alueelle.

Pihtiputaan osalta YVA-vaihtoehdoissa ja osayleiskaavoituksen lähtökohtana tutkitaan vähintään seudullisesti merkittäväksi katsottavaa kokonaisuutta.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 ei ole tv-merkintää Pihtiputaan Kangasjärven tuulivoimaosayleiskaavan mukaisten alueiden kohdalla. Maakuntakaava 2040 käsittelee mm. seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon sijoittumista. Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023, määrätty tulemaan voimaan 23.2.2024 ja voimaantulosta on kuulutettu 19.3.2024. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksessään 2.12.2024 hylännyt kaavasta tehdyt valitukset ja todennut kaavan lainmukaiseksi. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on jätetty yksi valituslupapyyntö ja asian käsittely KHO:ssa on kesken. Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 selvitykset ja vaikutusten arvioinnit, erityisesti luonto- ja maisemaselvitykset on syytä huomioida yleiskaavaa laadittaessa. Maakuntakaavan 2040 aineistot: <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Lainvoimaisen Keski-Suomen maakuntakaavan merkintöjen ja määräysten lisäksi koko maakuntaa koskevat määräykset ohjaavat yleiskaavoitusta. Kaavoitettavalle alueelle sijoittuu mm. maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristökohde Jussila, jota koskee maakuntakaavan Kulttuuriympäristö-määräys.

Maakuntakaavan ohjausvaikutus huomioiden osayleiskaavoituksen lähtökohtana tulisi selvittää myös maakuntakaavan mukainen ratkaisu. Mahdollisen maakuntakaavasta poikkeamisen edellytykset tulee selvittää ja perustella yleiskaavan selvitysten ja vaikutusten arviointien kautta, ja näin varmistaa, etteivät vaihemaakuntakaavan maankäyttöä koskevat keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu. Yleiskaavan mukaisen hankkeen tulisi olla toteuttamiskelpoinen myös huomioiden sen yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden ja -alueiden kanssa. Lisäksi Kangasjärven hankkeen osalta tulee huomioitavaksi maakuntakaavojen mahdollistama kokonaisuus.

Pihtiputaan Kangasjärven osayleiskaava rajautuu naapurikuntien ja -maakuntien rajoihin ja Kangasjärven tuulivoimahanke ulottuu useamman maakunnan alueelle. Keski-Suomen maakuntakaavojen lisäksi OAS:ssa tulisi esittää myös naapurimaakuntien maakuntakaava- ja kuntakaavatilanne. Yhteisvaikutusten arviointi vaikutuksiltaan ylikunnallisessa ja ylimaakunnallisessa hankkeessa korostuu. Kangasjärven tuulivoimahankkeen kaavoituksessa ja vaikutusten arvioinnissa tulee huomioitavaksi myös kaava-alueeseen rajautuvan Pihtiputaan Varisvuoren tuulivoimaosayleiskaavoitus ja Varisvuoren YVA-arviointi.

Lausunnon on valmistellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.